

Hotels voor de blauwe zandbij

De blauwe zandbij is een zeer opvallende zwarte bij met een blauwachtige weerschijn en een sterk contrasterende zilverwitte beharing. De vleugels zijn donkerbruin, maar bevatten eveneens een blauwe glans. De blauwe zandbij vliegt van begin mei tot eind juni en nestelt boven het maaiveld in allerlei minerale of steenachtige plaatsen: steile leemwanden, brede voegen van muren en stapelmuren. De bij overwinteren als volwassen insect (imago) in het nest. In Zuid-Limburg nestelt hij onder andere in de steile mergelwanden van de Sint Pietersberg.

In deze rubriek wordt ingegaan op bijenbeheer aan de hand van één bijensoort en wat dit beheer betekent voor andere bijen en bloembezoekende insecten.

In andere streken van Nederland heb ik de blauwe zandbij nog nooit gezien, wel in het zuidelijke én het noordelijke deel van Frankrijk. Als je deze bij goed in het vizier hebt, kun je maar één conclusie trekken: hij is kansrijk in het zuidoosten van Nederland.

In Frankrijk heb ik de blauwe zandbij gefotografeerd in allerlei antropogene habitaten. Het is een sterke en vooral een opportunistische cultuurvolger en zeker geen kritische soort. Je vindt hem onder meer op campings, in parken en tuinen, langs akkerranden, langs oevers van rivieren en kanalen, in wegbermen en aan randen van dorpen. Deze bij is met betrekking tot zijn milieu allesbehalve kieskeurig.

Gelet op de plantensoorten waar de blauwe zandbij op vliegt, is hij vooral afhankelijk van sterk dynamische milieus met algemene kruisbloemige planten (kool, zwarte mosterd, herik, witte mosterd en gewoon barbarakruid). In tuinen zie je de bij op onder andere damastbloem. Voor nectar vliegt deze bij onder meer op wolfsmelk, bosvergeet-mijnietje en reseda.

Dat de blauwe metselbij in Nederland zeldzaam is, heeft vooral te maken met een gebrek aan nestgelegenheid, te veel netheid en te intensief grondgebruik. Door deze combinatie van factoren hebben nestgelegenheid en foerageergebied vaak geen gunstige stabiele samenhang.

Steilwanden of steile taluds zijn meestal bedekt met een dichte vegetatie. Oude verweerde bouwwerken worden vaak afgebroken of als deze cultuurhistorische waarde hebben zeer grondig gerestaureerd. Keermuren van tuinen zijn massieve elementen die vrijwel geen enkele ruimte meer bieden aan wat voor planten en dieren dan ook.

Het landschap in Zuidoost-Nederland is een potentieel vestigingsgebied voor de blauwe zandbij. Maar er moet dan wel meer ruimte zijn voor voedselrijke ruderaal plekken waar de voedselplanten voor deze bij worden geïntroduceerd en in stand gehouden. Dit uiteraard in combinatie met nestgelegenheid. Gestapelde keermuren of -wanden zijn eigenlijk ook bijenhôtels, niet alleen voor de blauwe zandbij, maar ook voor andere bijensoorten, kleine dieren en planten die van verticale habitaten gebruikmaken.

Meer informatie over wilde bijen

www.bijehulpdesk.nl
www.denederlandsebijen.nl